

ПРОГРАМ РАДА

ISS/KS M044

ЗАВАРИВАЊЕ И СРОДНИ ПОСТУПЦИ

Овај програм рада донет је на седници Комисије која је одржана 19. 5. 2013. године, а одобрио га је Стручни савет за опште области стандардизације на седници одржаној 05.07. 2013. године.

1 Увод

ISS/KS M044 се бави стандардизацијом у области заваривања и свим сродним поступцима. Ови стандарди укључују терминологију, дефиниције и приказивање завара симболима на цртежима, апаратуре и опреме за заваривање, сировине (гас, основни и додатни материјал), поступке и правила заваривања, методе испитивања и провера, прорачуне заварених склопова, квалификације заваривача, као и здравствене и безбедносне захтеве у заваривању.

ISS/KS M044 је одговоран за стандардизацију која се односи на област индустрије, а која се не може разматрати самостално, али је блиско повезана са потребама израженим у другим областима индустрије употребом горенаведених техника.

Послови у стандардизацији у области заваривања и сродних поступака могу се поделити у четири групе:

- послови који се односе на материјале за заваривање и производе: карактеристике и безбедност;
- послови који се односе на технике и поступке, укључујући и квалитет, који морају узети у обзир стање развијености технике у области индустрије, као и знање из фундаменталних наука;
- послови који се односе на примену техника и могу имати општи интерес, узимајући у обзир опште податке за све кориснике или спецификације које су повезане са појединачним областима које се могу елаборирати након захтева корисника у овој области;
- послови који се односе на особље и њихову квалификацију.

2 Пословно окружење

2.1 Опште

Следећа политичка, економска, техничка, контролна, законодавна, друштвена и/или међународна динамика описује и задаје радно окружење индустријског сектора, производа, материјала, дисциплина, или пракси које се односе на предмет и подручје рада ове комисије и могу имати значајан утицај на спровођење развоја важних стандарда, као и на садржај резултујућег стандарда.

- ISS/KS M044 је одговорна за послове стандардизације у области заваривања металних материјала и сродних поступака, укључујући технике механичког спајања.
- Заваривање укључује и термичко резање као и тврдо и меко лемљење.

2.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Следећи списак квантитативних показатеља описује пословно окружење ради обезбеђивања адекватних информација потребних у раду ISS/KS:

- заваривање и примена поступака заваривања се широко примењује код спајања металних материјала. Значајан број свих готових производа од метала, као и конструкција имају барем један завар;
- карактеристике материјала готових заварених спојева не могу се одредити само помоћу испитивања без разарања. Осигурање квалитета завара захтева строгу валидацију, верификацију, контролу и документовање поступака заваривања;
- ISS/KS M044 има за циљ да усвоји све европске стандарде из области заваривања и сродних поступака, као и да повуче све конфликтне националне стандарде, и на тај начи да промовише успостављање слободног европског тржишта;
- европски стандарди треба да подрже примену европских директива, односно техничких правилника у српском законодавству.

3 Очекиване користи од рада комисије

- Усклађивање националних стандарда са европским и међународним стандардима;
- подршка за друге националне стандарде;
- подршка националним техничким прописима, посебно националним правилницима насталим на основу Директиве Новог приступа ЕУ;
- реаговање на релевантна друштвена, безбедоносна и здравствена питања;
- подуговарање послова из области заваривања је врло уобичајено. Позивањем на стандарде из области рада KS M044, као и њиховом применом, омогућава се заинтересованим странама једноставније споразумевање, као и лакше дефинисање захтева у овој области.

4 Заинтересоване стране

У оквиру своје надлежности Комисија припрема и реализује програм стандардизације и годишњи план доношења стандарда и сродних докумената у области стандардизације заваривања и сродних поступака, прати рад и учествује у раду одговарајућих техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију (ISO TC 044 и CEN TC 121) и обављају друге активности у складу са интерним правилима стандардизације.

На основу члана 37, а у складу са чланом 52. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, акта о образовању комисије за стандарде и сродне документе, као и одлуке о престанку рада комисије доноси директор Института на предлог надлежног стручног савета.

Чланство у комисији за стандарде је добровољно и не може се преносити или преузимати.

Заинтересоване стране у процесу стандардизације, а следствено томе и стране које треба да узму учешће у раду комисије, јесу сва предузећа која се баве заваривачким пословима, предузећа која се баве било којом врстом производње која у неким деловима производног процеса имаја заступљене послове заваривања и сродних поступака, добављачи и произвођачи опреме за заваривање, струковни синдикати (посебно онда када се ради о стандардима повезаним са квалификацијом особља и за

заштиту здравља и безбедност код заваривања), органи власти (чије су надлежности заштита од пожара, операције спасавања, одржавање...), контролна тела, купци...

5 Циљеви и стратегије за остваривање циљева

5.1 Циљеви

Главни задаци комисије:

- доношење првенствено терминолошких, стандарда на српском језику, ревизијом постојећих;
- доношење најважнијих националних стандарда који за основу имају европске или међународне стандарде на које се позивају технички прописи - такође на српском језику.

5.2 Стратегије за остваривање циљева

- Одредити приоритете у доношењу стандарда.
- Координација са релевантним министарствима око заједничког рада на усклађивању стандарда и прописа, одн. на националном техничком законодавству.
- Перманентно праћење рада CEN/TC 121 и ISO/TC 044.
- Доследно и на глобалном нивоу организовање добијања коментара у вези са статистикама о несрећама, укључујући њихову природу и учесталост.
- Процеси за тумачење постојећих стандарда су добар начин за добијање информација о наилажењу на озбиљне тешкоће и за побољшање стандарда.
- Чврста сарадња са именованим телима за оцењивање усаглашености такође треба да буде установљена.
- Веза са другим комисијама које се баве нпр. испитивањем без разарања.
- Захтеви који се појављују у стандардима из области рада ове Комисије могу се сврстати у три основне групе:
 - 1) општа заваривачка правила,
 - 2) поступци заваривања,
 - 3) материјали.

6 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

Потенцијални ризици за будући ефективан рад на стандардизацији у овој области су:

- недовољно учешће стручњака на доношењу српских стандарда и сродних докумената, као и њиховој хармонизацији са међународним и европским стандардима;
- незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављање примедби и предлога у вези са нацртима српских стандарда и сродних докумената који се стављају на јавну расправу;
- недовољно придавање значаја раду чланова комисија за стандарде у организацијама које су их делегирале, што резултује нередовним доношењем чланова на састанке комисија за стандарде или недостављањем попуњених гласачких листова у случају дописних седница, а самим тим долази до одступања од плана доношења стандарда;
- непостојање превода европских стандарда на српски језик;
- неизванстан избор квалитетних преводаца стандарда, експерата у области заваривања и сродних поступака који једино могу урадити квалитетан превод;
- недовољна заинтересованост експерата из ове области за волонтерски рад у Комисији.

Из свега горенаведеног може се закључити да би требало да се учини напор на анимирању свих српских предузећа која су животно повезана са овом облашћу да помогну, прво у обезбеђивању превода најнеопходнијих стандарда из ове области, а потом и узимања активног учешћа у јавним дискусијама за предложене нацрте стандарда.

7 План активности

С обзиром на то да су у тренутку доношења овог програма рада сви европски стандарди преузети као српски стандарди, као основна активност у наредном периоду се планира редовно праћење и ажурирање европских стандарда.

Поред тога планира се и превођење стандарда на српски језик.

8 Корисни линкови

www.iss.rs

www.tehnis.mfp.gov.rs/sr/tehnis-pretraga-registara.html

www.cen.eu/cen/pages/default.aspx

www.iso.org/iso/home.html